

"ה' הושיעה המלך יעננו ביום קראנו"
אנחנו מבקשים מהקב"ה
תענה לנו ביום שאנו מתמודדים
עם מחלת הקורונה

פרשת ויקרא תש"פ

גליון תשצ"ד (שנה י"ז)

מעדני אשר

יו"ל ע"י עכון מעדני אשר

מדוע הכשירה התורה להביא לקרבנות רק בהמות ולא חיות טהורות?

בפרשת א' ב' אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן בהמה וכן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם.

ובספרא בפרשתן יכול אף החיה שהיא קרויה בהמה שנאמר זאת הבהמה אשר תאכלו שור ושה וגו' איל וצבי וגו' תלמוד לומר לבקר וצאן אין לך בבהמה אלא בקר וצאן, יכול לא יביא ואם הביא כשר, משל למה הדבר דומה למי שאמר לו רבו לך והביא חטים והלך והביא לו חטים ושעורים הרי זה מוסף על דבריו, תלמוד לומר בקר וצאן תקריבו ואין לך בבהמה אלא בקר וצאן בלבד הא למה זה דומה למי שאמר לו רבו אל תביא לי אלא חטים הא אם הוסיף זה על החטים הרי זה עובר על דבריו.

יש להקשות: מדוע אי אפשר להביא קרבנות מחיות טהורות, כך מקשה במדרש פרשת אמור, וכן בדעת זקנים בעלי התוס' בפרשתן, וכן ברבינו בחיי בפרשתן, וכן בחזקוני.

איכא כמה תרוצים:

א. במדרש רבה פרשת אמור פרשה כ"ו איתא יהודה בר ר' סימון אמר הקדוש ברוך הוא עשרה מיני בהמות מסרתי לך שלשה ברשותך וז' אינן ברשותך שלשה ברשותך, שור שה כשבים ושה עזים וז' אינן ברשותך, איל וצבי ויחמור ואקו ודישון ותאו וזמור, לא הטרחתי עליכם ולא אמרתי אליכם להתייגע בהרים להביא לפני קרבן מאלו שאינן ברשותך אלא ממה שברשותך מן הגדל על אבוסין הדא הוא דכתיב שור או כשב או עז.

וכן ברא"ש וכן בדעת זקנים מבעלי התוספות וכן בחזקוני בפרשתן על הפסוק א' ב' מן הבהמה כתבו וז"ל בתורת כהנים מסיק למדנו ענותנותו של הקדוש ברוך הוא שלא הטריח בניו להביא חיות מן היערות אלא בהמות המצויות להם. ובאחרונים הקשו על דברי המדרש הנ"ל דמשמע שלא רצה הקב"ה להטריח שיביאו חיות לקרבן, אבל אם רוצים יכולים קשה הרי אי אפשר להקריב חיות דהויא איסור, עיין אליה רבה אור"ח סימן ב', וכן בברכי יוסף שם באריכות מה שתרצו.

ב. ברבינו בחיי בפרשתן על הפסוק מן הבהמה כתב וז"ל ולא מן החיה, הכשיר הכתוב לצורך קרבן הבהמות שהן נרדפות ופסל החיות שהן רודפות. ומה דרשו רז"ל שבת פ"ח ב' "הוי מן העלובין ולא מן העולבין, מן הנרדפין ולא מן הרודפין", שהרי אין לך נרדפים בעופות כתורים ובני יונה והכשירן הכתוב לגבי מזבח. וא"כ בין בהמות בין בעופות לא הכשירה תורה למזבח אלא הנרדפין, וזהו שאמרו הוי מן העלובין ולא מן העולבין, מן הנרדפין ולא מן הרודפין.

ג. בחזקוני בפרשתן, וכן במושב זקנים לבעלי התוספות כתבו לפי שהחיות לא היו בכלל ברכה במעשה בראשית בראשית א' כ"ב ויברך אותם אלהים, מפני הנחש שהיה ראוי לקללה.

ד. בספר מדרש תלפיות כתב ע"פ מה שמוכיח מדברי המקובלים שאדם מתגלגל דווקא בבהמה ולא בחיה, ולכן לא צייתה התורה שיביאו קרבן מחיה.

ה. לבהמה אין גאות, משא"כ לחיה יש גאות וזבחי הלהים רוח נשברה, כך כתב בעדות יוסף מובא בבנין דוד בפרשתן.

מדוע אי אפשר להביא קרבנות מן הדגים?

יש להקשות: מדוע אי אפשר להביא קרבנות מן הדגים, כך מקשה במדרש תנחומא בפרשתן, וכן בחדושי הר"ם, וכן בפרדס יוסף בפרשתן.

איכא כמה תרוצים:

א. במדרש תנחומא בפרשתן מקשה וז"ל למה קריבין קרבן מן העוף ומן הכבשים ומן הצאן ומן העזים ולא מן הדגים שנאמר אם מן העוף עולה קרבנו אלא בשביל שהם בשר ודם כמו האדם ויוצאין מבטן אמן כמו האדם מכפרים על האדם, אבל הדגים ביצים הם ויוצאין מהן וחיין.

יש להקשות: הרי העופות נמי נולדים מהביצים ולא מהבשר א"כ מדוע עופות כן קריבים וצ"ע.

ב. משום הכי אין מקריבין קרבן מדגים, מפני שבקרבן כתיב ונפש כי תקריב, תבא נפש ותכפר על הנפש, אבל הדגים אין להם נפש, כך תירץ בחדושי הר"ם בפרשתן.

ג. ע"פ מה דאיתא במדרש רבה פרשת אמור פרשה כ"ז דלכן אין מביאים קרב מהחיה דלא הטרחתי עליכם ולא אמרתי אליכם להתייגע בהרים להביא לפני קרבן מאלו שאינן ברשותך אלא ממה שברשותך מן הגדל על אבוסין, א"כ ה"ה דגים דהויא מחוסר צידה אינו ברשותו של אדם, לכן לא הטרחה התורה להביא מן הדגים, כך כתב בפרדס יוסף בפרשתן ע"מ כ"ח.

ד. ע"פ מה שכתב ברבינו בחיי דלכן אין מביאים קרבן מחיה דהוא רודף, א"כ ה"ה דגים הויא רורפים כמבואר ברש"י ביצה כ"ג ע"מ ב' דגדולים אוכלים את הקטנים, כך כתב בספר שמחת האמא בפרשתן.

ה. הנה הקב"ה מזמין לכל חוטא בהמה שמגולגל בה נפש שחטאה גם כן אותו חטא, וכאשר מקריבה האדם לקרבו וחוזר בתשובה, בזה יש תיקון לשניהם יחד, וזהו הפירוש "אדם ובהמה תושיע ה' עיין בראקנטי פרשת נח ופרשת שמיני וכיון שיש בהקרבנות הבהמה תיקון גם עבורה לא קשה כלל, אם אדם חטא בהמה מה חטאה, והנה רוב נפשות הרשעים מגולגלים הם בבהמה חיה ועופות, אולם נפשות הצדיקים שעשו לפעמים חטא קל אינם מגולגלים בבהמות וחיות אלא מגולגלים הם בדגים, וזאת הסיבה שדגים אינם צריכים שחיטה כפי שכתוב בזוהר הקדוש פרשת שמיני כיון שאינם צריכים תיקון כמו הבהמות והחיות, על כן אין להם צורך להצטער בצער סכין השחיטה, ואינם צריכים יגיעה לתקנם. ולפי זה מובן היטב מדוע אין מביאים קורבן מדגים, שהרי אין צורך לתקן את הנפש המגולגלת בהם, ואם אדם חטא הדג מה חטא, כך כתב בפרדס יוסף בפרשת בשם ספר שעור בת רבים בשם ספר חומת אריאל.

הלימוד בגליון ברחבי תבל

לרפואת כל חולי עמך בית ישראל

שחלו במגיפה

ולשמירת כל עמך בית ישראל

גליון זה נודב לעילוי נשמת ידידינו הגאה"צ

רבי יוסף אשר אנשיל למברגר זצ"ל

גאב"ד מאקווא אלעד

נלב"ע כ"ח אדר האי שתא

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בניו

הרבנים הגאונים שליט"א

ברכת מזל טוב לידידינו

איש המעש והחסד, אהוב למעלה ונחמד מאוד למטה, טוב עין הוא יבורך, רב חני"א רב חיסד"א, הנודע בצדקת פזרונו, שמו הטוב משבחים ומפארים בהילולים

הרבני הנגיד הנכבד הרב יואל לאנדא שליט"א וייליאמסבורג לרגל שמחת נשואי בנו הבחור המופלג החתן כמר יהודה ני"ו

עב"ג בת בנש"ק הרב יצחק פנחס טווערסקי שליט"א ירושלים נו"נ לאדמור"י ראהמסטרווקא וטשערנוביל

הברכה אחת היא לאביו הרה"ג רבי יוסף דב לאנדא שליט"א

יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירווה נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח בכל אשר יפנה

האם רב שעשה עבירה יותר קשה תשובתו

משום שאחרים למדו ממנו לעשות רע?

בפרשתן ד'ג: אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם וגו'.

בזוהר הקדוש בפרשתן הקשה שבלשון החוטאים מצינו חילוקים, במשיח אמר, שאמר אם הכהן המשיח, וכן בכל העדה, ואם כל עדת ישראל ישגו, ובנשיא אמר אשר נשיא יחטא, ולא אמר אם, וביחיד החוטא אמר ונפש כי תחטא, הטעם בזה שהכהן המשיח שהוא כהן גדול רחוק שיחטא, ולזה אמר אם שהוא ספק, וכן כל הקהל רחוק ולזה אמר אם, וביחיד אמר נפש כי תחטא, כי מורה יותר ודאות מלשון אם, ובנשיא מתוך גאותו שהוא המלך וכיוצא בו ודאי יחטא, ולזה אמר אשר נשיא יחטא.

יש להקשות: מדוע לא הזכיר בחטאת כהן המשיח "וכפר עליו ונסלח לו" כאשר הזכיר בשאר החוטאים בקהל ובנשיא ובהדיוט, כך מקשה הרמב"ן בפרשתן, וכן בכלי יקר.

איכא כמה תרוצים:

א. אולי לרוב מעלתו לא יתכפר ונסלח לו לגמרי עד שיתפלל ויתחנן לאלהיו כי מלאך ה' צבאות הוא, וצריך להיותו נקי וטהר ידיים כך תירץ הרמב"ן.
ב. לכך לא נאמר סליחה בכהן משום, לפי שכל המחטיא הרבים חטא הרבים תלוי בו ובכהן משום נאמר אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם, פירש רש"י שחטאו אשמת העם הוא שהם תלוין בו לכפר עליהם ונעשה מקולקל, ויותר נכון לפרש לאשמת העם שהוא בכלל מחטיא הרבים כי ממנו יראו וכן יעשו בקל וחומר, על כן לא נאמר בו ונסלח לו כי אף על פי שהקרבתן יספיק להסיר מעליו חטאו וסר עוונותיו מכל מקום נשאר עדיין רושם חטא הרבים התלוי בו ולזה אין סליחה. ואל תשיבני ממה שאמר לשון סליחה בנשיא החוטא, היינו לפי שאין למידין ממנו אחרים כלל ואדרבא תולין חטא בנשיאותו לומר שבעבור שנהג נשיאותו ברמה על כן בא לידי חטא כי הכל יודעין שגסות הרוח שבאדם מעבירו על דעת קונו ואם כן אין למידין ממנו החטא, ואדרבא שלמידין ממנו דרך התשובה כמו שנאמר אשר נשיא יחטא פירש רש"י אשרי הדור שהנשיא חוטא, כך תירץ בכלי יקר בפרשתן.

וכבר קדים תירוץ זה באחד מבעלי התוספת בפרשתן רבי חיים פלטיאל ז"ל תימא למה בציבור יש בהן סליחה ובנשיא וביחיד חוץ מכהן גדול וי"ל הואיל וכהן גדול עשה חטא אז יש חילול השם, אומרים הראש לכל ישראל ולסנהדרין עשה כך אני לא כ"ש, וכביכול אין סליחה בדבר, מכאן למדו חכמים אחד שוגג ואחד מזיד בחילול השם, וגם מה שאמרו חכמים ששגת תלמוד עולה זדון.

ג. מה שנאמר בחטאת הקהל ונסלח להם קאי על הכהן ועל הקהל וכוללם יחד לפי ששניהם חטאו בדבר הוראה שהתירו האסור, כך תירץ אברוראל.

האם מי ששוחט בסכין פגום הוא כמו שאוכל חמץ בפסח?

בפרשתן א'ה: ושחט את בן הבקר לפני ה' והקריבו בני אהרן הכהנים.

הנה בספר כלבו סימן ק"ז הביא סמך מן התורה שאסור לשחוט בסכין פגום מהא דכתוב בתורה פירש"י כי תשא ל"ד כ"ה לא תשחט על חמץ דם זבחי חמץ בגימטריא פגימה, ועוד ויקח את המאכלת לשחוט את בנו מאכלת בגימטריא שאין בה פגם.

ובהלכות שחיטה למהר"י ווייל כתב חמץ בגימטריא פגימה וא"ת מאי נפק"מ ויש לומר כמו חמץ בפסח איסור פגימה ועוד סימן שלא לשחוט בסכין פגומה שנאמר לא תשחט על חמץ דם זבחי וחמץ בגימטריא פגימה.

ובשו"ת דברי יציב יורה דעה סימן ד' כתב דכוונת דבריהם לומר דכמו חמץ אסור בכל שהוא ה"נ פגימה כל שהוא.

ובספר סדר היום סדר ביעור חמץ וכוונתו כתב על דרך מוסר דהחמץ הוא יצה"ר שהוא חמץ ופגום וכן חמץ בגימטריא פגימה והוא המחמץ את האדם ומטריד אותו מעבוד אלהיו וצריך האדם שיתגבר עליו.

מדוע מי ששוחט בסכין פגום לבסוף מת במגיפה?

הנה בשבט מוסר פרק ל"ו, וכן בספר מסגרת השלחן סימן י"ח כתב שידוע מספר עמק המלך שכל מי ששוחט בסכין פגומה, מיתתו יהי' במגיפה, כי "פגימה" אותיות "מגיפה", ואם אינו מת עתה במגיפה, אז מתגלגל נשמתו ואח"כ מת במגיפה.

ועוד כתב שנתגלגל נשמתו בכלב, כמו שנאמר ובשר בשדה טריפה וגו', לכלב תשליכון אותו, שהרי הוא גוזל מן הכלבים את מאכלם.

וכעין זה בגמ' ירושלמי תרומות פ"ח מעשה בטבח אחד בציפורי שהיה מאכיל לישראל נבלות וטרפות, פעם אחת שתה יין בערב שבת, ועלה לגג ונפל ומת, והיו כלבים מלקקים בדמו. באו שאלו לרבי חנינא אם להרימו מפניהם, א"ל כתיב ובשר בשדה טרפה לא תאכלו, לכלב תשליכון אותו, וזה היה גוזל הכלבים ומאכיל את ישראל, אמר לון, ארפונון, דמדידהון אינון אוכלין תעזוב אותם שהרי משלהם הם אוכלים, מה שמנע מהם כל הימים הטרפות שהגיע להם.

ובהגהות אשרי מסכת חולין פרק ז' כתב המוכר טריפות בחזקת כשרות ומת קודם שעשה תשובה אסור להתעסק בקבורתו ואפילו כלבים אוכלים את בשרו ולוקקין דמו אסור להבריח מעליו אבל אם עשה תשובה אין לך דבר שעומד בפני בעלי תשובה.

ובתורה תמימה הערות שמות פרק כ"ב הערה רמ"ד כתב שרמז למעשה זה מהירושלמי הנ"ל, אבל מעיר אמנם לדעתו מסופקני אם כונת הירושלמי הניחו בלא קבורה, יען כי הקבורה מצוה מן התורה היא, והלנת המת היא בל"ת כנודע בפ' תצא, ולא מצינו שחלקה התורה בין צדיק לרשע, ואדרבה מפשטות הכתוב שם מורה דגם ברשע הדין כן, שהרי כתוב שם כי יהיה באיש חטא משפט מות והומת לא תלין נבלתו, וזה שנתחייב מיתה בב"ד בודאי רשע הוא שהמיתוהו ברשעתו, וגם ראה שגם רשע גמור חייבין לקברו, שהרי מצינו בחזקיהו המלך שגרר עצמות אביו על מטה של חבלים כדי שתהיה לו כפרה בבזיונו [פסחים נ"ו א], הרי שעכ"פ לא הניחו בלתי קבור אלא קברו בדרך בזיון וכפירש"י שם. ויותר מזה נראה דברשע יש יותר סברא למהר לקברו מקבורת הצדיק, מפני שבו שייך יותר טעם התורה באיסור ההלנה כי קללת אלהים תלוי, וכמ"ש בסנהדרין מ"ו א' מפני מה זה תלוי מפני שברך את השם ונמצא שם שמים מתחלל, משא"כ בצדיק, וא"כ בנדון דידן יאמרו מפני מה לא ניתן זה לקבורה מפני שהאכיל את ישראל נבלות וטרפות והרי זה חלול המקום וישראל, ומה שאמר ר' חנינא בירושלמי כאן הניחו להן וכו' ענין אחר הוא, כי מעשה זה כמבואר בירושלמי היה בשבת, שבלא"ה היו צריכין להמתין בקבורתו עד מוצאי שבת, ושאלוהו כמפורש בלשון השאלה מהו להעבירו מלפניהם, כלומר שיטלטלוהו בשבת למקום שמור מפני הכלבים שלא ילקקו את דמו, והשיב שלא יטלטלוהו ואי משום שהכלבים מלקקים את דמו מדידהו קאכלי, כמבואר, אבל אין זה כל ענין לגוף הקבורה אלא דבודאי צריך לקברו בלא איחור.

מערכת

"קול המעדנים"

ניתן לשמוע שיעורי המעדני אשר בהלכה ואגדה

שנאמרו בקהלות הקודש בארץ ובחול

במספר 079-5702714

וכן קול הלשון

ישיר 073-2951280

חג הפסח בהלכה בצל הקורונה

שאלות מיוחדים הנוגעים לרגל חג הפסח

אי"ה מיום א' יהא אפשר לשמוע

בקו חדרי התורה 079-9245572

של חסידות תולדות אהרון

בשידור ישיר כל יום בשעה 3 וחצי

ואחרי השידור חי יהא אפשר לשמוע בשלוחה 6

כמו מי שלמד הרבה תורה?

בפרשתן בעולת בהמה ויקרא א' ט' נאמר אשה ריח ניחוח ובעולת עוף שם י' נאמר אשה ריח ניחוח ובמנחה ב' ט' נאמר אשה ריח ניחוח.

במשנה מנחות ק"י ע"מ א' למדים מזה שנאמר בעולת בהמה אשה ריח ניחוח, ובעולת עוף אשה ריח ניחוח, ובמנחה אשה ריח ניחוח, לומר לך, אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו לשמים.

איתא בגמ' ברכות ה' ע"מ ב' אלעזר חלש על לגביה ר' יוחנן אשכחיה דהוה גני בבית אפל גליה לדרעיה ונפל נהורא בכה רבי אלעזר אמר ליה רבי יוחנן מאי טעמא בכית, אי משום תורה דלא אפשת, שנינו אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוון דעתו ואת לבו לשמים, חזינן מדברי הגמ' דבלימוד התורה גם אין נפק"מ מי שלמד מעט או שלמד הרבה.

הנה באור זרוע חלק א' הלכות קריאת שמע סימן ו' הקשה על דברי הגמ' מהא דאיתא במשנה ספ"ב דאבות אם למדת תורה הרבה נותנין לך שכר הרבה, וכן קשה מהא דאמרינן בגמ' ב"מ ר' שמעון בן לקיש הוה מציין מערתא דרבנן כי מטא למערתא דר' חייא איעלמא מניה חלש דעתיה אמר לא פלפלת תורה כמותו יצתה בת קול ואמרה תורה כמותו פלפלת תורה כמותו לא רבצת ועתה אמאי חלש דעתיה הואיל וכיון את דעתו ואת לבו לשמים, וכן קשה מהא דאיתא במדרש שוחר טוב אפילו למד כל התורה וחסר תורת כהנים נידון עליהם ביום הדין ואפי' למד תורת כהנים וחסר מעשה מרכבה כמו כן נידון.

ומתוך: הדכוונה דאדם שטרח בתורה כל מה שהיה יכול לטרוח אף על פי שלא עלה בידו אלא דבר מועט נותנין לו כאותו שטרח כמותו, ועלה בידו הרבה דלפום צערא אגרא דר' שמעון בן לקיש חליש דעתיה שהי' דואג שמא ח"ו לא טרח כל הצורך לפלפל, ובירושלמי מוכח דאחד שלמד כל התורה למאה שנה והי' יגע יום ולילה, ואחד שלמד בעשרים שנה הקדוש ברוך הוא נותן לו שכר בשוה דאמר בפ"ב דברכות ירושלמי כד דמך ר' בון בר חייא על ר' זעירא ואפטר עלוי מתוקה שנת העובד ישן אין כתיב כאן אלא אם מעט ואם הרבה יאכל למה הי' ר' בון בר חייא דומה למלך ששכר פועלים הרבה והיה שם פועל אחד שהיה מתכשר במלאכתו יותר מדי עשה המלך נטלו והיה מטייל עמו ארוכות וקצרות לעתותי ערב באו אותן פועלים ליטול שכרן ונתן לו שכרו עמהם משלם והיו הפועלים מתרעמים ואומרים אנו יגענו כל היום וזה לא יגע אלא שתי שעות ונתן לו שכרו עמנו משלם אמר להם יגע זה לשתי שעות מה שלא יגעו כל היום כך יגע ר' בון בתורה לעשרים ושמנה שנה מה שאין תלמיד ותיק יכול ללמוד למאה שנה. ונראה בעיני דה"ה בנותני צדקה ובכל מעשים טובים רק שאדם יעסוק ללמוד ולעשות ככל אשר יוכל לעשות אין למעלה הימנו לפני קונו.

וכן במגן אברהם אור"ח סימן א' כתב בגמרא אמרינן אחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו לשמים כלומר אף ע"פ שהמרבה כוון לבו גם כן, מ"מ אם הממעט לא היה ספק בידו לעשות הוא רצוי להש"י כמו המרבה.

וכותב המגן אברהם, דכן משמע מהראיה שמביא מעולת העוף העני שנאמר בו ג"כ ריח ניחוח כמו עולת בהמה שמביא העשיר, עיין טורי זהב סימ' א' ס"ק ג'.

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן

משיב כהלכה שינון וידיעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משרוע ומשנה ברורה

~ידיעת הפרשה~

- א [קרבנות מחיות. בפסוק מן הבקמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם: מה הטעם שאין מקריבין מחיות?
- ב [חידה. איזה קשר יש לבתייה בת פרעה לפרשה, ומדוע דווקא היא?
- ג [חידה. איזה מצוה לגבי קרבנות נחלקו הרמב"ם והרמב"ן, וברש"י בפרשתנו מרומז כמו צד אחד.
- ד [מליחה בקרבנות. יש לדון. בפסוק על קל קרבנך תקריב מלח: ובגמ' מנחות כא תקריב אפילו בשבת, וצ"ע איזה מלאכה היה במליחת הקרבנות שאנו צריכין להתירה, הרי אין עיבוד באוכלין.

~ידיעת ההלכה~

- ה [ברכת האילנות. האם יש הידור לברך היכן שיש יותר משתי אילנות או שאין בזה שום עניין.
- ו [זימון לנמצא בבידוד בקורונה? יש לעיין באחד הנמצא בבידוד ל"ע, מחמת שנחשד שנדבק בגניף, ונמצא בביתו בחדר אחד ואינו יוצא כמעט אלא לצרכים חשובים ונחושים, ובני ביתו מגישים לו האוכל ליד חדרו, והוא לוקח מעצמו, האם כשהוא אוכל בתוך חדרו ושניים מבחוץ, מצטרפים לזימון, דאמנם אינם בחדר אחד אך כיון דיש שמש ביניהם, אולי הוא בכלל דברי השו"ע (א"ח סי' קצ"ה ס"א) "שתי חבורות שאוכלות בבית אחד או בשני בתים, אם מקצתן רואים אלו את אלו מצטרפות לזימון, ואם לאו אינם מצטרפות. ואם יש שמש אחד לשתיהן הוא מצרפן." אלא דיש לדון דהכא גרע טפי, משום דבעצם היושב בחדר בבידוד הרי הוא מופרד מכל וכל משאר יושבי הבית, ואין יהני השמש, וכל מה דמהני שמש הוא כשבעצם אין הפרד משניהם כל כך, וסגי בשמש, אבל הכא שכל מהות הבידוד וההפרדה ביניהם - היא לבודד ביניהם, אולי לא יעזור שמש. כמו"כ י"ל דדמי לשניים שאסור לאחד לאכול מהאוכל של השני, דמבו' בס"י קצ"ו ס"ד דאין מצטרפין, אך הכא שאני דהמבודד יכול לאכול מהאוכל של השניים בחוץ.
- ז [כיבוד אב בקורונה. יש לדון באב שביקש את בנו להשתתף בחתונת נכדו, והבן חושש מאוד לצאת לרחובה של עיר ולנסוע באוטובוס ולהכנס למקום שיש עוד אנשים שמא ידבק, ואח"כ אולי גם ידבק, האם חייב לעשות זאת או לא. דהא קי"ל (קידושין ל"ב א') דכיבוד אב משל אב ולא משל בן, ואין הבן צריך להפסיד וכי' בנד"ד הו"י סכנה, והאם ראוי שישמע לאביו מצד שומר מצוה לא יידע דבר רע?
- ח [שבת - תבשיל שניסויו החוזר באיסור. גב' ישראלית העמידה ביום שיש סמוך לכניסת השבת (בשעה 17.30) על פלסת השבת סיר חמין ורוחח ובו בשר בקר חי עם ירקות לא מבושלים. קרוב לחצות הלילה פתחה הגב' ישראלית את מכסה הסיר לראות מה מצב החמין ראתה שעדיין איננו מוכן וחזרה וכסתה את הסיר במכסה. למחרת בבוקר ספרה את המקרה לרב ישראלית. האם מותר למשפ' ישראלית לאכול את החמין בסעודת יום השבת, אם התבשיל היה מבושל בשיעור 75% כאשר הגב' ישראלית החזירה את המכסה, בהנחה שעשתה זאת בשוגג? מה יהיה הדין אם הגב' ישראלית הייתה מספרת על המקרה לבעלה מיד בליל שבת?
- ט [מצירת אבדה שהיא מוקצה. ר' שמעון אבד ביום שיש, בשכונת מגוריו, ארנק ובו סכום גדול של כסף. בליל שבת בקר ר' שמעון מגבאי בית הכנסת להכריז מיד עם סיום תפילת ערבית על האבדה ולומר למי שיודע ממנה שיודיע לו על כך (לאחר השבת). האם מותר לגבאי לעשות זאת? גם יש לדון, בר' לוי ראה ביום שיש סמוך לשקיעת החמה, בדרכו לבית הכנסת, ארנק עם כסף, האם מותר לו להרים את הארנק ולהביאו לבית הכנסת כשברור לו שיוגיע לבית הכנסת אחרי צאת הכוכבים? ומה הדין אם ר' לוי ראה הארנק עם הכסף בדרכו לבית הכנסת בשבת בבוקר? (בעירו של ר' לוי יש ערב, אך הוא אינו סומך עליו ואינו מטלטל בשבת).
- י [הדלקת נרות שבת, חידוד. גב' כהן וגב' לוי מדליקות את נרות השבת בשמן זית הנמצא בתוך כוסיות זכוכית. ביום שיש בצהריים הכינו הרב כהן והרב לוי את הנרות להדלקה, ושניהם מילאו חצי כוסית במים וחצי כוסית בשמן זית. לרב כהן וודאי מותר לעשות זאת ואילו הרב לוי צריך לשאול רב האם מותר לו לעשות זאת, מדוע? (הכוסיות זהות, השמן זהה, הפתילות זהות, הדלקת הנרות תעשה באותה שעה).

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/י ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. (לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00-9:00 בלבד). השולחים בכתיב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה יכנס בעז"ה לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העולון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ה העולון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ד' ניסן

תגובות אפשר לשלוח עד יום ב' בערב

להרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א רח' תכלת מרדכי 15/4 רמת בית שמש
לבירורים בכל ענייני המערכת, בטל: 053-3166560

מייל: m0533166560@gmail.com

פקס: 077-4448278

מכתבים לצערכת

האם יש מצות ביקור חולים בחולה במחלה מדבקת

מה שהבאתם מחלוקת הפוסקים בחולה במחלה מדבקת שע"פ פקודת הרופא לאחר שיבריא צריך לשרוף את כל החפצים שלבש בימי מחלתו ויצטרכו לשרוף גם את התפילין האם מותר להניח תפילין בימי מחלתו או דילמא אסור דגורם למחיקת ושריפת התפילין.

חולה במחלה מדבקת ויצטרכו לשרוף אח"כ את התפילין האם אסור לו להניח תפילין

מה שהבאתם מחלוקת הפוסקים בחולה במחלה מדבקת שע"פ פקודת הרופא לאחר שיבריא צריך לשרוף את כל החפצים שלבש בימי מחלתו ויצטרכו לשרוף גם את התפילין האם מותר להניח תפילין בימי מחלתו או דילמא אסור דגורם למחיקת ושריפת התפילין.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א דומ"צ מחזיקי הדת, אהבת תורה, הישר והטוב, בית הוראה דישיבת מיד, לשכת הפוסקים בימי עילית, אוצר הפוסקים סוואר, קנין תורה פסגות ירושלים (כבוד)

נראה להעיר, מהא דכתב הש"ך יודה דעה סימן רפ"ז סק"ד בשם הב"ח דהטעם דאין עושין מוזהר בשערי רחובות כגון בק"ק קראקא ובק"ק פראג שקבעו שערים רחובות היהודים ונסגרים בלילה ולא קבעו בה מוזהר לעולם, משום דבדואי יבוזה ואם כן יהיה גורמין בזיון לכתבי הקדש, אלמא דמבטלין מצות מוזהר משום חשש שהגויים יבוזה אח"כ, א"כ הכי נמי בנידון דידן אם ישרפו אח"כ התפילין פטור להניח תפילין, ומה שיש שרצו לומר דעשה דהנחת תפילין וזוהר לא תעשה דלא תעשון כן לה' וגו' נראה לדחות ע"פ מה דאיתא במנחת חינוך מצוה הל"ח במחיקת השם עובר גם כן על עשה דאת ה' אלקיך תירא ע"ש א"כ אין עשה דוחה לא תעשה ועשה.

הרה"ג רבי שלמה אלעזר מנחם שפילמאן שליט"א מבצר הכוללים ק"ק קרית יואל מאנרא

מה שדנתם בגליון העבר במי שנחלה בחולי מדבקת ויצטרכו לשרוף את התפילין שלו אי מותר להניח תפילין, והבאתם משו"ת דובב משרים ח"א סי' צ"ט שנשאל בד"ן חולה שנחלה במחלה המדבקת אי שרי לו להניח תפילין כי ע"פ פקודת הרופאים ישרפו תפיליו אח"כ ויגרם מחיקת ה', והואל מצדד דכיון שהוא אנוס וא"י"א לו להניח תפילין כדי שלא יגרם שריפת התפילין, וא"כ חושב כאילו עשה מצוה דחישב לעשות מצוה ולא עשאה מחמת אונס ברכות ה' ואונס רחמנא פוטריה וכו' והשיב בזה"ל הנה מ"ש כ"ת דאין לו להניח תפילין משום דהוי אנוס והוי כאילו עשה מצוה, צ"ע, דא"כ גם על איסור מחיקה ושריפה הוא אנוס, וכבר נודע מה שהעלו האחרונים דאונס מהני רק לענין שלא יעבור על לאו אבל לא שיחשב כאילו קיים מצות עשה, ע"פ הירושלמי קידושין פ"ג ה"ב המובא בס"ד חור"מ סי' כ"א סק"ג דאונסא כמאן דעביד לא אמרינן, וא"כ נהפוך היא דלענין מצות עשה לא מהני האונס מש"כ לגבי לאו דלא תעשון עכ"ל, נראה להעיר דהנחה זו שהניח הגאון מטשעבין צ"ל בדובב משרים חז"ן להדיא דלא כוונתה בשאר מרבוותאי ובראשם מן החת"ס י"ז ע"כ שכן בשו"ת חת"ס חור"מ סי' א' מפורש יוצא דאע"ג דק"ל דאונסא כמאן דלא עביד אכתי לענין מצוה מחסד ה' דנחשב במצוה כאילו עשה, וכן כופל דבריו בחת"ס עה"ת פרשת ושלח עמ' קפ"ד דה"ק"א כשמברר עוה"ש פלוגתא דירושלמי בין ר"ל לר"ל בדרכו ואח"כ מסיים והנה אע"ת דהלכה כר' יוחנן לדינא דאונסא כמאן דלא עביד ונחבטל התנאי מעיקרא, מ"מ במצוה ה' בחסדיו ורוב רחמיו עשה עמנו כל הנאנס ולא עשה מעלה עליו כאילו עשה ברכות ה' אלא עכ"פ אם ימצא אח"כ כחו לעשות יעשה כמצותו, וכהאי גוונא העלו לדינא הרבה מרבוותאי גבי נאנס בעשיית המצוה שא"פ דק"ל דאונסא כמאן דלא עביד עכ"ל לענין קיום מצות נקטינן שפיר דחשיב כאילו עשאו וכעוין בשו"ת יהודה יעלה לגאון מהרי"א אסאד סימן רמ"ג לגבי מחמת מצוה מילה, וכן כתב ברע"ש א"ר סימן ה' אות א' לענין עובד ציצית, וכן כתב ביתר ביאר בשו"ת פרי השדה ח"ג סימן ק"ח נמצא שלפי דעת כל הני גדולי אשלי רברבי יפה צידד השואל בשו"ת דוב"מ דכיון שהוא אנוס וא"י"א להניח תפילין מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו ומה שפיר אין לו להניח תפילין.

הרה"ג רבי מתתיהו ישראל הורוויץ שליט"א לייקוד מחבר ספר "אוצרות הים" על מסכת ברכות

נראה להעיר, דבספר הערות להגר"ש אלישיב צ"ל סוטה דף כ' כתב דמותר להביא את התפילין ולהניחם וז"ל שם ולדעת רביר שמונת כיון שאין זה איבוד כלל בידיים אלא אח"כ ישרפנו העכו"ם וגם אינו ברור כלל שיבוא לידו שריפה דשמא יאבד קודם ופשוט דכל כה"ג אין זה פסיק רישא.

הרה"ג רבי משה חיאל הכהן ראטה שליט"א ירושלים

נראה לציין את דעתו של בעל חלקת יעקב ח"ג סימן מ"ב ובשו"ת דברי אברהם סימן ב' שהתירו ע"פ דאיתא בגמ' שבת ק"ב ע"ב שמי שכתוב שם על בשרו והזדמנה לו טבילה של מצוה, כורך גמי על השם כדי שלא לבזותו ויורד וטובל. וחזוין דכל הנידון הוא רק בשל הבזיון לשם בשל הטבילה, אבל לא משום שהמים יכולים למחותו, משום שרק בידיים אסור אבל בגרמא מותר. ואפילו לדעת הגנ"ב הגיב"א א"ח סי' ש' אסור למחוק את השם ע"י גרמא, והו רק שלא לצורך מצוה, אבל אין לך מצוה גדולה מזו שלא להתבטל ממצוות הנחת תפילין שיש בה שמונה מצוות עשה, מותר להכניס התפילין אל אותו חולה אף שיש בזה גרמא של מחיקת השם. והוספתי בספר חיי משה בדיני שמות הקדושים הנייה 60 שחומרתי של הרשב"א בגרם מחיקת כתב האבני נזר היינו רק כשרוצה במחיקת השם כדי שלא יצטרך לשומרו, אבל כאן הרי ודאי אין רצונו ששרפו תפיליו ולא ימחק השם א"כ ככה"ג ודאי נחשב כגרמא ואינו עובר בלאו, ובשו"ת מנחת אהרן ח"ב סי' מ' כתב כאש"י אני יודע את מהות האיש הזה החולה שבאם ח"ו לא יניח תפילין בכל יום יהיה נוגע בו בנפשיו ויכול להתחזק מחלתו, בכה"ג הוי ממש פיקוח נפש ומותר לו להניח תפילין, וכ"כ בשו"ת מנחת יצחק ח"ד סימן ק"ו שעל החולה שצטער עד שישתכן מותר להביא תפילין.

מדוע הראה הקב"ה למשה רבינו מטבע של אש למחצית השקל ולא הראה לו מטבע רגילה

מה שהקשתם בשם אחרונים על הא דאיתא בגמ' ירושלמי שקלים פרק א', אמר רבי מאיר כמין מטבע של אש הוציא הקדוש ברוך הוא מתחת כסא כבודו והראהו למשה ואמר לו זה יתנו כזה יתנו, יש להקשות מדוע הראה הקב"ה למשה רבינו מטבע של אש למחצית השקל ולא הראה לו מטבע רגילה, ותוצאתם בחמשה אופנים.

הגאון מגלילא הכהן רבינובין שליט"א מח"ס "גם אני אוהב" ו"פרדס יוסף החדש" על המועדים

נראה עוד לבאר ב"ה שבא לרמוז לאדם שנותן צדקה, שיזכור מאמר חז"ל ב"מ נ"ט ע"א נוח לו לאדם שיפיל עצמו "לכבשן האש", ואל ילבין פני חבירו ברבים, ולכן גם שנותן צדקה, יתן זאת בזוויתות שלא ילבין פני העני.

ברכת מול טוב לידידי היקר
מקים עולה של תורה
בקריית צאנו נתניה
הרה"ג משה בורד שליט"א
י"ר ועד קביעת עיתים בקריית צאנו נתניה
לרגל שמחת אירוסים בתו תח"י במז"ט ע"ג
ידידינו הבה"ח מורנו יקותיאל יהודה שליסל נ"י
מבחיירי ישיבת צאנו נתניה
בנו של ידידינו הרה"ג אהרן זאב שליסל שליט"א בית שמש
יהא רענא שבוכות זיכוי רבבות יזכה לרוות נחת
מכל יוצאי חציו ויצליח בכל אשר יפנה

מדוע גרם הקב"ה שכל יהודי ישאל
מה נשתנה חודש לפני פסח
שיחה מייוחדת ומרתקת בחיזוק באמונה
לרגל המיטב הקשה השורר ברחבי תבל
ושם יבואר מדוע עשה הקב"ה שכל יהודי ישאל
מה נשתנה חודש לפני פסח
אפשר לשמוע במערכת קול הלשון
ישיר 073-2951280
וכן במערכת קול צאנו 072-3152000